

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Gáncsvetés.

A debreceni szociáldemokraták — úgy látszik — nem férnek a saját bőrükben. A Kristóffy-féle cimboraság annyira feldagasztotta érző keblüket, hogy ime Debrecen város képviselőinek politikai működése feletti ítélet hozatalt egyedül a maguk számára arrogálják.

Mint helybeli hirharsonájukból olvassuk, e hó 3-ikán tartandó népgyűlésükre meghívtak városunk mindhárom országgyűlési képviselőjét, hogy az Ausztriával való kiigyeztetés a quota felemelés és a fogasztási adók tervezett felemelésének kérdésében ott az ő népgyűlésükön adják elő álláspontjukat.

Különös. Hiszen — ha emlékeztünk nem csal — a szociáldemokraták urak amennyire tőlük tellett, oly erőt fejtettek ki a legutolsó választáson képviselőinkkel szemben és saját jelöltjeik érdekében, hogy szinte belepukkantak. És most ők követelik, hogy képviselőink nekik és még hozzá elsősorban nekik tartanak beszámolót! Hát ez a kívánság akkor is tulzott lenne, hogyha a kívánságból a célzatoság lólába ki sem látszanék. Szociáldemokratáink ugyanis nagyon jól ismerik képviselőinknek a fenti kérdésekben elfoglalt álláspontját és így nem a tudásvágy gyötri őket, hanem a

botránycsinálás viszketege, mert — mint hirharsonájuk előre sejteti — tőkét kovácsolni akarnak abból, hogy „Debrecen város tulipántos honatyái” milyen „népbarátok” és milyen „népboldogítók”. Azért történt tehát a meghívás, hogy megjelenésük esetén képviselőinket egy rögtönzött botránynak kitegyék, meg nem jelenésük esetén pedig országnak világnak kikiálthassák, hogy ime Debrecen város tulipántos honatyáinak derogál a „nép” körében való megjelenés! Szóval a gáncsot kivetették és képviselőink okvetlenül belebotlanak, akár eleget tesznek a meghívásnak, akár nem.

Hát, hogy képviselőink honorálják-e megjelenésükkel a meghívást ma még nem tudjuk és természetesen, hogy képviselőink saját akaratuknak urai. Elhatározásukban magukat befolyásoltni nem hagyják, ezt tenni nem is akarjuk. Csak azt tartjuk helyén valónak megjegyezni, hogy képviselőink ma nem egy pártot csupán, hanem választókerületüknek egész közönségét képviselik.

És ha ezzel a közönséggel szociáldemokratáink magukat — legalább a hazaszeretet szempontjából — azonosítják, akkor képviselőink az ő képviselőik is egyszersmind. És ebből a gondolatból kiindulva a népgyűlésre való meghívást csak amiatt lehet helyteleníteni, mert szociáldemokratáink a maguk

számára akarják lefoglalni a beszámolásnak elsőségét. A mi legalább is a tapintatnak fogalmával, de meg a beszámolásnak politikai természetével is ellentétes.

Mert hiszem a beszámolás első sorban a választók, sőt még szabatosabban szólva: a párhivek kívánságára történik. A párt rendezői a beszámolást, amelyen természetesen nem pártbeliek is megjelenhetnek, tehát szociáldemokratáink is.

A beszámolás egyszersmind alkalom annak kijelentésére, hogy vajjon a párt, mely a képviselőt mandátumhoz juttatta: bizik-e tovább is a képviselőben, meg van-e elégedve a képviselőnek politikai magatartásával, vagy nincs?

A beszámolás tehát első sorban a pártnak ügye, sőt majdnem kizárólagos ügye. Ellenben a párthoz nem tartozók, vagy pláne a pártnak közismert ellenfelei beszámolót nem követelhetnek, mert nem az ő bizalmuk juttatván a képviselőt a mandátumhoz: vele szemben csakis bizalmatlansággal viseltetnek, — ami magától értetődik.

Ezt jól tudjuk a debreceni szociáldemokrata pártról. Képviselőink tehát ha ott megjelennek: a bizalom illatos virágcsokra helyett a bizalmatlanságnak kosarával lesznek kénytelenek onnan távozni. Ezért pedig nincs mit keresniük ottan. — Amennyire nem használnak meg-

Holtak és élők.

A „Debreczen” számára írta: Zivuska Andor.

November elseje van... A hideg siron piros lángyelvecskék gyúznak ki. Az emlékezett fénye ez, a sirmál véget nem ért szeretet melege.

Szeretjük a holtakat! Van-e aki nem szeretné? mert van-e, akinek nincs kedves halottja?...

De szeressük az élőket is!

Gyönyörű eszme, amit az elközeledett halottak napja alkalmából fölvetett a József főherceg szanatórium egyesület vezetősége.

Ez a fáradságot nem ismerő, küzdéstől vissza nem riadó, eszméje diadalában fanatikusan hívó testület egyenesen szembe veti magát a közömbösséggel, amely mint hideg, sűrű köd száll az emberek közé, hogy ember ember társa a szenvedés, nyomorúságát meg ne lássa...

Egyetlen virág szálat kér csak...

A holtak koszorujából kér egy virágot; a holtak sirhantjáról, a világot vető mécsék poharából, — egy csöpp olajat... És az a fény, ami elapad a sirhantokon nem vész el, mert hozzá fonódik az igazi humanizmus napjának sugaraihoz, — melynek keltét hisszük, — várjuk!

Egy szál virágot, egy szál gyertya árát, — néhány fillért kér a tüdőbetegek szanatóriumára számára.

Nincs addig igazi humanizmus, míg visszajárhatnak a földre a szomorú árnyak, kik az ember szeretet, — hiánya miatt életük harmadában botlottak sirba...

Szomorú igazság, — mert igazság, hitteles számadatokkal kétségtelessé tett igazság. A tüdővész rózsái széles e világon itt virulnak legjobban, Hazánkban.

Nyolcvanzerre teszi a statisztika azoknak a számát, akiket évente a magyar földről, a magyar fájáról tép le e kór.

És még a magyar határon is belül, a magyar alföld, a délibábos magyar pusztá az a hely, ahol legdusabban pirul e szomorú rózsza.

Ha mindenki meghallgatná a kérés szót... Ha mindenki elvenne a holtak koszorujától egy virágot, hogy odavesse ahhoz a gáthoz, amellyel az ifju-életet hasonló, új sirokat domborító hatalmat akarja utjában megállítani a szeretet...

E rovatban, hol színes történetek lelnek helyet máskor, had foglaljon helyet ma egy vissza emlékezés.

Minden november 1. visszahozza ezt az

emlékezést. És eddig minden évben hozott vele egy-egy sirt is...

Közel 10 éve annak, makacs torok bajom miatt a tenger mellé kellett mennem.

A fehér „Liburnia”, — melynek a fedélzetén a vidám kirándulók között mindig utaznak halvány, hallgatag emberek is, kik nem szórakozást, gyógyulást keresnek Lussin szigetén, — egy hideg téli napon elvitt engem is Lussinpiccolóba.

A „Pensió Fritzi”-be szálltam. Ezt tartották a legmagyarabb pensió-nak.

Tizenketten volunk magyarok.

Fiatallányok, asszonyok, fiatal emberek, öreg urak; valami sajátos meleg szimpátiával egybe kötve; mint a hogy lehetnek azok, akik fagyos, hideg idegenben a közös Haza szeretetének a melegét érzik egymás lelkén — és látják egymás homlokán azt a csöp fekete keresztet, amelyet csak ők látnak...

Visszatérnek az emlékembe; a reggeli ladik-parthiek; az ezerféle színes tervek, amelyek az evezők csobogása emellett, a kik tengerre hulló arany napfényben születtek... a nap nyugtakor fődél alá tömörülő kis csapat; a lámpa fényben kísértetiesen, — csodás ragyogással, — megvillanó szemek... A halvány arcokra hirtelen kiviruló rózsák...

jelenésükkel sem maguknak, sem a pártnak, épp annyira nem ártanak távol maradásukkal.

A mi politikánk és az övék között áthidalhatatlan ür távong. Mi magyarok vagyunk és azok is leszünk, ők pedig nemzetközöiek, nekünk ez a föld édes hazánk, amelyért életet és vért áldozunk, az ő hazájuk ellenben a nagy világ; mi ismerjük és megtartjuk a tulajdonunkat, a házasságnak szentségét, ők ezek ellen törnek, mert a mi tanítómestereink Rákóczi Ferenc, Kossuth Lajos és a nemzetnek többi lángszelleme, — az övék ellenben Pikler Gyula és a szociáldemokrata pártnak titkára: Fáber Oszkár!

Bánffy a nemzetiségi politikáról.

Az indemnitás tárgyalása.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 31.

Ma még a horvátok is elkésnek. Tíz óra után, a megnyitáskor csak a baloldalon van tíz ember.

— Végezzük el, míg a horvátok bejönnek — mondja Ugron Gábor.

A jó tanácsot azonban egyelőre nem fogadják el. Napirenden az indemnitás van, elnök Justh Gyula.

Az ülések meghosszabbítása.

Tíz óra után nyitja meg az ülést Justh Gyula elnök.

A jegyzőkönyv felolvasása után Elnök irrományokat mutat be. Jelenti, hogy Ugron Gábor indítványt nyújtott be, hogy az indemnitás tárgyalása alatt a tárgyalásokat egy órával hosszabbítsák meg. (Zaj a horvátoknál.) Az indítvány felett a legközelebbi ülésen vita nélkül szavaznak.

Surmin György horvát beszédet kezd. Elnök figyelmezteti, hogy beszéljen hangosabban.

Hoffmann Ottó: Hiba kiabál, úgy sem értjük.

Surmin György közelebb jön és folytatja horvát beszédét. Foglalkozik Thaly Kálmán, majd Wekerle miniszterelnök kijelentéseivel. Hogy Thaly bizalommal van a kormány iránt, ez csak úgy lehetséges, hogy a miniszterelnök megszelídítette a független-

ségi párt elnökét és az ő útján a függetlenségi pártot is, az ország néhai harcosságait. Thaly, az ősz kuruc akkor szavaz bizalmat, amikor nem szabad beszélni a nemzeti bankról, mikor a függetlenségi törekvések a Wekerle politikájának kell alárendelnie. Supiló beszéde alatt itt azt kiáltották közbe, hogy az „abrák” majd mindent elintézik. Nem akarom most megnevezni, de tudjuk, hogy az abrák, a zab, kinek a címére szolt igazán. Ha nem is az emberen, de az eszméi által itt a szabadeivü párt győzött. A függetlenségi lemondása követeléseikről a régi álláspontról való lemondást jelenti.

Azután válaszol a miniszterelnök minapi támadására. Ez számításból történt, hogy eltérítsék a függetlenségi párt figyelmét a kiegyezéstől. Thaly beszéde után világos, mit fog tenni a függetlenségi párt a kiegyezéssel és az indemnítással. Lehet, hogy mást is tartogatnak s a miniszterelnök előre védekezni akar a horvátok ellen. Ebben a házban első maxima az állam joga s csak aztán következik a népjoga. Ránk, horvátokra a nép joga az első s csak aztán következik az állam joga, amely csak így erősíthetik meg.

Mért nem fejtette ki Wekerle horvát politikája programját? És ha ezt nem tette, abból világosan látszik az, hogy milyen lesz ez a program valójában, amikor a miniszterelnök ur a horvát részről a likai vasutat illető megjegyzésre válaszolt. Így csak egy oligarchikus kormány feje beszélhet. Bírálja a kormány pénzügyi politikáját és kijelenti, hogy az indemnitás-javaslatot nem fogadja el. (Helyesles a horvátoknál.) Elnök tíz perc szünetet ad.

Szünet után Rakovszky István foglalja el az elnöki széket.

Bánffy báró beszéde.

Báró Bánffy Dezső tegnap személyes megtámadtatás címen akart megjegyzéseket tenni Lukács László beszédére. Most az indemnitás kapcsán teszi meg ezt. Előre bosszúja, hogy az indemnitást, mint állami szükségletet megszavazza, nem helyesli, hogy ez alkalommal a bizalmi kérdést hosszasan fejtegetessék. Az ex-lex nem a kormánynak árt, hanem az országnak, ezért szavazza meg a javaslatot, noha bizalommal a kormány iránt nem viseltetik. Nincs bizalommal a kiegyezés és más fontos kérdések miatt.

Foglalkoznia kell Lukács László beszédével. Azt mondta, hogy szóló a saját politikájába fulladt, meghalt nem a boldog feltámadás reményében. Tudom, hogy képviselő ur feltámadásomat nem akarja.

Lukács László: A haza érdekében. Báró Bánffy Dezső: De kaptam én a házban olyan eljencet, amelyek azt bizonyítják, hogy nemzetiségi politikámat itt he-

lyeslik. (Ugy van! taps) Ha a nemzeti államot nem tudjuk kiépíteni, ne kecskéssük magunkat jövővel, mert poliglott államunk jövője nincs.

Lukács László: Hazafias politika a mienk.

Báró Bánffy Dezső: Nem lehet az hazafias politika, amely a nemzet színeit, címerét nem tiszteli.

Lukács László: Aparentan vád. Elnök figyelmezteti a közbeszólót, hogy ne zavarta a szónokot.

B Bánffy Dezső: Nem zavar engem, mert tudom, hogy igazam van. Szavával hozhatok példákat. Tényleg nem gondolok feltámadásra, de arra igen, hogy sirbalehelyezett politikám egy része, a nemzetiségi, feltámadjon (éljenzés.) Volt egy idő, midőn Lukács László a boldog feltámadás reményében a csillagbörtönben ült. Wekerle miniszterelnök alatt történt.

Wekerle Sándor: Bánffy alatt kegyelmet nyert.

Bánffy Dezső: Mi kegyelemre ajánlottuk őket, mert már megtanulhatták, hogy a magyar nemzet ellen izgatni nem szabad (helyeslés, nagy zaj). Azó a nemzetiségi viszonyok nagyon romlottak, ma clyan elveket hirdetnek, amelyekről ezelőtt csak titokban mertek beszélni. Lukács László hazafias, an körültekintő beszéde csak látszat. A végéig mutatja ezt. Mi az egységes magyar államot akarjuk, ők a poliglott, jellemet. 1895. január 15-én berautatózó beszédemben már elmondottam ezt. Idézi is a beszédnek ezt a részét. Az 1867. évi törvény némely intézkedése több jogot biztosítanak nekik, mint a amennyit ma élveznek. De akkor a törvényhatóságok kezében volt a hatalom egy része, azóta ez változott, tehát a törvény betűre hivatkozi nem lehet.

Városháza és vármegye.

Felterjesztett szabályrendeletek.

A város a napokban terjesztette fel a belügyminiszterhez jóváhagyás végett a nyomdai és muzeumi szervezeti szabályokat.

Szabadságról. Vargha Károly tb. tanácsnok tegnap visszaérkezve szabadságáról elfoglalta hivatalát.

A „Jogászélet” támogatása. A helybeli jogakadémiai ifjuság kervényt intézett a városi tanáchoz, amelyben az iránt folyamodott, hogy a „Jogászélet” című lapját 200 koronával támogassa. A tanács a kért támogatást megszavazta.

A halkoszerzvény csatornázása. A debreceni halkoszerzvény, mely rövid

Egy-egy fojtott köhögés; lassu eltűnés; a vacsoránál egy-egy üresen maradt teríték.

Teltek a hetek. A kis kolónia bomlani kezdett.

A kora reggeli hajóval elment Ez is... elment Az is; a bucsu estén megfogadva, hogy irnak.

Egg tűzér főhadnagy kezdte meg a futást... Ketten vittuk a hajóra... Nem birta a lába.

Ott álltunk sorba' a parton. Integgettünk, amíg a „Bocca Vera”-n ki nem kanyarodott a hajó.

Utolsó szava ez volt: „Irok!” Nem irt.

Egy hét mulva gyászjelentést kaptunk a bécsi csapat kórházból: Franz von Helferich meghalt.

Elmentek mások és mások se irtak. Három hónapot töltöttem a pensióban. És mindig kevesebben voltunk, akik a távozó hajó után integgettünk.

A hölgyeknek nagy bokkrétákat kötöttünk és elkísértük őket Kherzöig.

Egy nap magam álltam a parton. A következő hajóval eljöttem én is.

A pensió tulajdonos aztán megkeresett egy-egy levéllel; hirt adott Erről is, Arról is.

És most közel 10 év után, ha minderre visszagondolek, eszembe jut, hogy a kis tár-

saság tizenkét tagja közül az idei november 1-én már kilencnek a sirján gyul ki a méces.

Az utolsó, akiről értesítést vettem az édes tolu Békefi Antal, akinek csodás finomságu, halvány, diskrét színekkel csetelt történeteként annyiszor hallgattuk; a pensió nagy cserép kályhája mellé állított fűkosárra kuporodva, szivarját szippantgatva mesélt nekünk.

Mi körül ültük és hallgattuk. Szépen, ragyogó tollal tudott írni; de elbeszélni tán meg szebben!

Édes mélabus történetekét mesélt, csendes bársonyos hangon s a kis hallgatóság asszonyainak, lányainak meleg könnyben ragyogott a szeme...

Most elment Ő is.

Azt mondtam: kilenc siron gyul ki a méces; pedig tizen mentek el a kis magyar kolónia tagjai közül.

Egy kis miniszteri fogalmazó gyakornok ott maradt Lussinban.

Ott halt meg egy februári hajnalon. Ott temették el mi magyarok a lussinpiecolói „Valdarcho” öböl mellett fekvő közös-temetőbe, zuehő esőben, rémesen sívító sirrökóban.

Neki senkije se volt, csak mi, neki a sirja sötét marad...

Aki látta valaha pirulni azt a szomorú rózsát, azt a gunyosan hazug rózsát, mely egy-egy fiatal élet-fának korhadását jelzi: az átéri egész rettenetességében a tudóvész veszedelmét!

En hónapokon át laktam a halál — rózsával eljegyzett — választottjai között... Egész kortjét lattam a borzalmas hervadásnak...

És ez a kór, ez a borzalmas hervadás az orvosi tudomány mai állás: szerint feltartható, ha nem is egészen, de több, mint fele esetben: a szanatóriumi kezelés mellett! Szeressük a holtakat, de szeressük az élőket is!

Gyujtsuk meg a sirokon a méceseket, de ne engedjük, hogy kinyujtsa a halál a kezét a fiatal életek ezreinek mécses felé, hogy azokat kioltsa...

Hazug szó a humanizmus, lelketlen testet fődő cifra rongy addig, míg vissza járhatnak a földre a szomorú árnyak, kik az emberszeretet, a cselekvő emberszeretet hiánya miatt, éltük harmadában betölttek sirba.

Akinek a szívet megérintette az eszme: áldozzon érte...

Nem kincset, nem aranyat... Csak egy virágszálat... csak egy mécses!...

fennállása óta is már szép eredménnyel működik, az iránt folyamodott a városhoz, hogy a gyár területére a villamos világítás levezetését engedélyezzék és egy 350 méter hosszú csatornát építtessen a város, melynek segítségével a gyár területéről a vizet levezethessék. A csatorna építése négyezer koronába kerülne. A tanács úgy határozott a kérelemre vonatkozólag, hogy véleményadás végett kiadta a mérnöki hivatalnak.

Kard helyett bunkó a rendőröknek. Említést tettünk már a főkapitány azon újítási tervéről, melynek értelmében a rendőrök kard helyett angol detektiv bunkóval lássák el. Ez könnyebben kezelhető is és előnyösebb, mint a kard. A főkapitány az újításra vonatkozólag javaslatot tett a városi tanácsnak, amely részletes javaslattal bírta fel a főkapitányt.

Veszedelemes csatorna. A városi mérnöki hivatal jelentést tett a tanácsnak, hogy a Salétrom-laktanya mellett levő csatorna felbomlott és a környék lakosságát így veszedelemmel fenyegeti. A tanács elhatározta, hogy a csatornát kijavíttatja s annak fogantatására felhívta a mérnöki hivatalt.

A közöskonyha megnyitása.

Ma kezdi meg működését.

A tagok figyelmébe.

— november 1.

(Saját tudósítónktól.) A kollektív háziarítás eszméje nagy tért hódított Debrecenben is és a közös konyha iránt páratlan érdeklődés nyilvánult meg. Ez az érdeklődés tette lehetővé, hogy városunkban az eszme rövidesen valóra váljon. És valóra is vált. A közöskonyha ma délben megnyílik, természetesen minden ünnepélyesség mellőzésével. Ott ahol asszonyi kéz produkál, ott nincs helye a retorikának.

Természetes, a közfigyelem most arra irányul, hogy és miként fog prosperálni, működni ez az új intézmény. Előzetes kritikát semmi esetre se gyakoroljon a közönség, mert figyelembe kell venni, hogy minden kezdet nehéz és itt is még sok időt vesz igénybe, míg a szervezés munkájával tökéletesen elkészülnek, melyekből eddig is országlás részét vett ki dr. Matolcsy László titkár.

Egyébként a konyha intézősége most a megnyitás alkalmával a következőket közli:

A közöskonyha működését ma, november 1-én délben 12 órakor megkezdjük. Felhívjuk a tagokat, hogy délelőtt folyamán a kospénzt Mayer Jenő urnál fizessék be. Tőle megkapják az étel elvitelére jogosító jegyeket. Akik ezen jegyeket ki nem váltathatják, az alapszabályok értelmében a beruházási költségek lefizetését igazoló jegyekkel jelentkezhettek az étel kiosztásnál. Ezek nélkül étel kiosztására senki igényt nem tarthat.

Ételvívó eszékről mindenki maga gondoskodik, mert melegítő eszéket a gyárak nem szállítottak. Tekintettel arra, hogy a közöskonyha még mindig nem érkezett meg, bizunk a tagok méltányosságában, hogy — miután majdnem emberfeletti küzdelmébe került a vezetőségnek, hogy a konyhát a kitűzött időben megindíthassa — bírálatát és erős kritikáját arra az időre tartsa fenn, mikor a konyha már teljesen reuident lesz. A hordár által körözött iv érvénytelen.

A reformáció emléknapja.

Az ünnepélyek lefolyása.

nov. 1.

(Saját tudósítónktól.) A reformáció 390-ik évfordulóját ünnepelte tegnap a protestáns világ. A kálvinisták Rómája, a kálvinista Debrecen a nagy naphoz és önmagához méltó ünnepségek keretében rótta le adóját, az évről-évre megadni szokott adót a hatalmas világosságot szóró eszmék halhatatlan bajnokainak emlékére mellett.

Délelőtt 9 órakor a főiskola imatermében ünnepi istentisztelet volt, melyen részt vett az ifjuságon kívül a főiskola összes karainak tanárlakara. Az istentisztelet során a főiskolai kántus énekelte Mácsai S. átírásában az „Isten, ajakunk neked...” c. darabot, miután a gyülekezeti ének véget ért, Kecskeméthy M. Lajos főgimnáziumi tanár emelkedett imádsága után S. Szabó József főgimnáziumi vallás tanár, okl. lelkész mondott mélyen járó értékes predikációt. Az istentiszteletet a főiskolai kántus éneke, majd gyülekezeti ének zárta be.

Az istentisztelet végeztével megkezdődött az október 31-iki ünnepélyek első aktsusa az emlékkerti gályarab emlék előtt. Az emlékoszlop környékét nagy tömeg vette körül. Nemsokára megérkezett Uray Sándor vallás tanár vezetése alatt a ref. felsőbb leánynevelő intézet ifjusága és a Svetics zárda protestáns növendékei.

A főiskolai kántus énekelte itt a Gályarabok énekét, mely után Nagy Ferenc I. é. hittanhallgató mondott szép emlékbeszédet. Kósa Zsigmond hittanhallgató szavalt a ezután Baja Mihály alkalmi költeményét, mely után az emlékmű megkoszorúzása következett. Szép jelenete volt ez ünnepi aktsusnak két bájos leány szereplése, kik közül az egyik — nevével nem sikerült megtudnunk — a Dóczy-intézet 4. é. tanítóképzőjei növendéke, az intézet nevében fehér szalagos koszorút, Pávay Boriska pedig — szintén igen kedves, rövid beszéd kíséretében a Svetics zárda protestáns növendékei helyezett szalagos palmaágat a gályarabok emlékoszlopára.

Ez utóbbi annyival inkább meglepő és jóleső volt, mert a Svetics-intézet növendékei — mi okból, miből nem — mindeztől nem vettek részt a reformációi emlékünnepeleken.

A nap ünnepélyességeinek főpontja délután 5 órakor folyt le a kollégium dísztermében, melyet ez alkalommal igen előkelő közönség töltött be zsufolásig. Az ünnepélyt, a főiskolai kántus éneke után — melynek a mai napon nagyon kijutott a munkából — Csiky Lajos teológiai tanár, a hittudományi kar ez évi dékánja nyitotta meg már előre is élénk tapsal fogadott rövid, szép beszédben. Kun Károly 2. th. Kun Béla nagyhatalmas alkalmi ódáját szavaltta erőteljesen szép sikerrel. Papp Géza hittanhallgató Verdi Pacher „Il trovatore” c. dalművéből játszott egy részletet gyönyörű technikával és jóleső precizitással, melyet a közönség kivánságára magyar dalokkal töltött meg. Mikó Imre 4. é. hh. lelkes, szép emlékbeszéde után Szabó István hittanhallgató szavalt nagy sikerrel és mély hatást kelteve Tompa Mihály „Haldokló mellett” c. hatalmas drámái költeményét. A nagyon szépen sikerült ünnepélyt a 179. dics. 10. versének elneklése zárta be.

Meg kell jegyeznünk még annyit, hogy esodálkozunk a ref. egyház gondolkodásán, amely talán mégis hivatott volna e napot, a reformációi évfordulót évről-évre, amint azt a múltban tette, ünnepi istentisztelettel szentelni meg. Azonban azt tapasztaltuk, hogy az összes református templomokban nem volt ünnepi istentisztelet, kivéve a Kossuth-utcai templomot, melyben a Dóczy-intézet növendékeinek és énekkarának részvételével Szele György a maga jószántából tartott istentiszteletet. A református egyháznak talán mégis gondoskodnia kellene arról, hogy ezen a napon a közönség ne legyen kizárva az egyházas ünneplésből az által, hogy az ünnepi istentisztelet tartásának sutbahelyezésével e napon, október 31-én nem nyílnak meg előtte a templomok ajtai.

Öngyilkos kereskedő.

Agyonlőtte magát.

Kaba szenzációja.

— november 1.

A közeli Kabán forgalmas üzlete volt Horváth Géza kereskedőnek. Üzlete jól ment és mindenki boldog s megelégedett embernek vélte. A következmények azonban mást igazoltak. Horváth Géza tegnap hajnalban revolverrel agyonlőtte magát.

Hogy mi vitte a szerencsétlen embert az öngyilkosságra, nem tudja senkisé. Horváth Géza boldog családi életet élt s éppen ezért elképzelhetetlen, hogy miért kereste az önkéntes halált.

Az öngyilkosságot tegnap hajnalban a lakásán követte el. Négy óra tájban revolverével halántékon lőtte magát. A házban nagy rémületet keltett a revolverdörrenés, azonnal felkutatták az egész házat, a melynek egyik félreeső helyén átlőtt halántékkal holtan találták Horváth Gézát. Ekkor már minden segítség hiábavaló volt. Horváth Géza halott volt.

A szerencsétlen ember titkát a sirba vitte. Levelet, sem semmiféle irást nem hagyott hátra. Az igaz, hogy hozzátartozói az utóbbi napok alatt a buskomorság határozott tüneteit vették észre, de hiába faggadták, Horváth Géza még tartózkodóbb lett.

A kabai hatóság tegnap táviratban jelentette az öngyilkosságot a debreceni ügyészségnek, mely után a vizsgálat az öngyilkosságot határozottan megállapította, a temetési engedélyt megadta.

Szerencsétlenül járt emberek.

A kerekék alá került.

Elgázolta a szekér.

— október 31.

(Saját tudósítónktól.) Két súlyosabb természetű baleset is foglalkoztatta tegnap a debreceni rendőrséget. Mindkét szerencsétlenség áldozata a közútházban fekszik elég súlyos sérülésekkel, míg a rendőrség az irányban folytatja a vizsgálatot, hogy megállapítsa, kit terhel a felelősség az egyes szerencsétlenségekért.

Tegnap délelőtt a pályaudvaron Kovács Károly és Trencsényi József kovács segédek, kik a helyi vasutnál vannak alkalmazva — vasuti kocsikat javítottak. Trencsényi József, hogy a munkáját könnyebben folytathassa, az egyik kocsit alá bujt.

Közben azonban a kocsit megindult és a jobb lábát a kerekék alá kapta. Segélykiáltásaira a kocsit megállították és kiszabadították veszedelmes helyzetéből.

A szerencsétlen ember a lábán szenvedett súlyos zúzódást és sérülést. Az első segélynyújtás után kocsin beszállították a közútházba.

A másik szerencsétlenségről már beszámoltunk tegnapi számunkban. Ez a baleset szerdán késő este történt a Dohánygyár előtti vasuti átjárón, hol két hentes-kocsi súlyos sebesülte gázolta Máté Károly hajcsárt. A baleset ügyében a rendőrség megindította a vizsgálatot és a közútházban tegnap kihallgatta Máté Károlyt.

A vizsgálat folyamán azonban kiderült, hogy a balesetért senkit felelősség nem terhelt, amennyiben Máthé Károly teljesen leittasodva ödögött a sinek között és egyáltalában nem reagált az arra hajtó kocsisok figyelmeztetéseire.

Állapota egyébként tegnap rosszabbra fordult.

Sárcipők

amerikai és orosz gyártmány MANDEL
LIPÓT Michelstädter utódánál

Hirek.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

Iparos továbbképző Debrecenben.

Az ipari oktatás érdekében.

— november 1.

A technológia iparmúzeum által rendezett tanfolyam iránt szép érdeklődés mutatkozik, kiváltképpen iparosságunk törekvőbb részében, kik teljes mértékben méltányolják az iparmúzeum ezen igyekezetét.

Az előadások inkább a szabad-előadás természetével fognak birni és gondoskodás fog történni az iránt, hogy minden egyes előadás egy-egy az illető tantárgy köréből vett részletkérdésnél mintegy befejezett egészét nyújtsa. Így remélhető, hogy az előadások nem fásrasztók, hanem élvezetesebb lesznek, melyeket haszonnal hallgathat egyaránt a művelt iparos, a tanulni vágyó segéd és az előkészültségét némileg kiegészíteni akaró közép iskolát járt vagy egyéb hasonló nagyobb képzettséget szerzett iparos tanonc.

Ezen tanfolyam idővel ki fog egészülni technológiai, fizikai és általában természettani tárgyak ismeretével és hivatva lesz így az iparosság egyetemes műveltségét emelni.

Rab-temetés.

Az alföldi betyár utolsó utja.

nov. 1.

A debreceni törvényszék rideg épületében tegnap temetési szertartás folyt le. Rabot temettek, az alföldi betyárvilág egyik utolsó példányát, a tegnapi éjjel a fogházban meghalt Siteri Jánost.

Olyan különösen festett, mikor a koporsó feltűnt a rácsos, megvasalt ablakok alatt, a fogház udvarán. A keskeny, sötét ablakokból pedig kíváncsi fők, kandikáltak ki és pártatlan érdeklődéssel kísérték, mint viszik ki rabruhás társukat abba a nagy börtönbe, a temetőbe.

Hanem a közönség érdeklődése elmaradt. Az utolsó percben ugyanis megváltoztatták a temetési szertartás idejét, nehogy nagy tumultus legyen.

Különben is nagyon egyszerű és komor volt ez a rabtemetés. Az egyszerű fakoporsót levitték az udvarra, hol az egész gyászoló népet egy összetöpreődött anyóka képviselte. Testvére Siterinek. Még csak nem is könnyezett. Csiky Lajos rövid imát mondott s aztán négy rab felkapta a vállára a koporsót és két börtönőr kíséretében kivitte a temetőbe, hol egész egyszerűen elföldelték. És egy betyárral kevesebb van a földi téreken.

— Az ünnep miatt lapunk legközelebbi száma szombat reggel a rendes időben jelenik meg.

— **Halottak napján.** Az élet lázas tüekedése megszakad egy napra, halottak napjára. A bus fényű, könyves novemberi estén felüljön az emlékek, amelyek a holtakhoz köti az élőket. Kigyuladnak és sápadt fényükkel előntik a temetőket, ahol élet ramad a sirdombok körül a szelid őszi este misztikus homályában. Megjelennek az élők: szülők, gyermekek, testvérek, rokonok, hogy újra megsirassák azokat és újra elmondjanak egy csendes fohászt azokért, akiket megváltott a nagy, nyugodtalmos halál az élet szenvedéseinek kálváriájától.

Mindenszentek ünnepén a róm. kath. templomban az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor szent mise, 7 órakor szent mise, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgimnáziumi ifjuság részére, 9 órakor az ünnepi nagymisét Gróh Ferenc prépost, plébános végzi segédlettel. utána szent beszéd, háromnegyed 11-kor a Svetits-zárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. igazgató mond, fél 12-kor szent mise. Délután 3 órakor rózsafüzér, utána körmenet a temetőbe, hol ájtatosság lesz a meghalt hűvekért. Visszajövet a templomban szent beszéd és ájtatosság a meghaltakért. Holnap november 2-án halottak napja. Reggel 6, 7, 8, 9, háromnegyed 11 és fél 12-kor szent misék a templomban, fél 11-kor szent mise a temetőben.

A szentanna-utcai temetőben gyűjteni fognak a József tüdőbeteg-szanatórium céljaira. A sanatórium egyesület vezetősége özvegy dr. Rotschnek Emilné kérte fel a gyűjtés rendezésével. A temetőben perselyeket állítanak fel, melyek mellett urasszonyok és leányok fognak állani. A közönség az emlékezés napján bizonyára gyarapítani fogja filléreivel azt a tőkét, amellyel korunk legnagyobb veszedelmét, a tüdővérszt akarják feltartani romboló útjában.

— **Herman Ottó a Fűvészkönyv százados emlékünnepe.** A Csokonai-kör a Fűvészkönyv ünnepére meghívta Herman Ottót, a nagy természetrajzi, néprajzi és nyelvtudóst, aki az alább közzölt levélben ígerte meg lejtvetelét:

Hálával és megilletődéssel vettem a „Magyar Fűvészkönyv” százados ünnepére való külön meghívót és tisztelettel jelentem, hogy e nekem egész életírányomnál fogva kedves ünnepen meg fogok jelenni.

Külön is kijelentem, hogy képvisellel vagy vezetéssel nem vagyok megbizva, mint egyszerű magyar ember viszem a lelkeimet erős magyarjaimhoz.

Az öreg

Herman Ottó.

— **Gyűlés a kamaránál.** A kamara ipari szakosztálya Stégmüller Árpád alelnök szakszabályi elnöklete alatt gyűlést tartott, melyen tárgyalás alá vette a jövő év költség eldírányzatát s azt a maga részéről elfogadásra ajánlja. Ezután a nagyszámú beérkezett államsegély iránti kérényeket tárgyalta s megfelelő javaslattal a miniszter elé terjeszteti határozta. Tudomásul vette a szakoktatási ügyben felsőbb helyről tett

kedvező intézkedéseket, melyek szerint a kamara kerületében minden nagyobb városban valamely irányu tanfolyam létesül az állam költségére. Letárgyalta a társ kamarák és testületek megkereséseit. Véleményt mondott számos iparjogi kérdésben. Végül a vásárügyeket intézte el, ezek között hozzájárulását fejezte ki Debrecen város jövő évi néhány vásárjának áthelyezéséhez. Megtette javaslatait a közgyűlés elé kerülő személyi kérdésekben s általában véleménnyel látta el a jövő csütörtöki közgyűlés összes ipari ügyeit. Az ülésen a titkár és dr. Szávay Zoltán fogalmazó referált.

— **Thaly Kálmán-utca.** Szent igaz, hogy az ős kuruc képviselőnk, Thaly Kálmán nevééről szebb és nagyobb utcát is elkeresztelhettek volna, mint a Kasza-utcát, a Péterfiának e benyuló utcáját, de ha már így esett a dolog, bele kell nyugodnunk. Az utcán azonban még eddig, hiányzanak az utca és házszám jelző táblácskák, ezért a városi tanács utasította a mérnöki hivatalt a jelző táblácskák felszergetésére.

— **Theológus ismerkedési estély.** A debreceni ref. főiskola hittudományi karának ifjusága évről-évre október 31-én este ismerkedési estélyre szokott összegyűlni. A modern eszmék által letaposott régi diákéletnek egy halvány, fakó kis maradványa ez a szokás, mely alkalommal a diákok valószínű testvér-szövetségre lépnek egymással. Nagy diákok és baglyok, amint az első éves theológusokat nevezik, összebarkóznak ez alkalommal. A theológus ifjuság tegnap este is megtartotta ez ismerkedési estélyét az Angol királynő fehér termében, melyen a teljes számú theológus ifjuság és a két fakultás baráti láncának kovácsolása céljából megjelent jogász képviselőnkön kívül részt vett az akadémia mindkét fakultásának tanári karából néhány tag, de meghívta az ifjuság az új bölcsészeti tanszék két kedvelt professzorát, dr. Fiók Károlyt és dr. Papp Károlyt is. Az ismerkedési estély este 8 órakor kezdődött s együtt tartva elnyult egész éjjel feléig, miközben számos izes és szellemes dikió hangzott el, részint a tanári kar, majd az ifjuság, részint pedig a két fakultás közt jelenleg fennálló baráti viszony hosszú életére.

— **Agarászverseny.** Domahidy István szatmári földbirtokos, Domahidy Elemér volt debreceni főispán atyja a következő meleghangu felhívást küldte lapunkhoz:

Nyilt kérelem az én kedves agarász barátaimhoz

Debrecenben.

Bennünket éjszakmagyarországi polgárokat nem egyedül érdekeink, de baráti és faji érzelmeink is erős kapcsolatok fűznek Debrecenben lakó polgártársainkhoz. Azért egyetünk nevében kérem önöket, hogy kibontakozva a fojtó levegőjü politikai élet utvesztőjéből, — elrendezve pár napra a gazdasági ügyek igényeit — aldozzanak a barátságért és szenvedélyök kielégítéséért kis fáradságot és a november 3-án reggel Mátészalkán kezdődő agarászversenyünkön, ha lehet és van kutyáikkal együtt legyen szerencsénk.

Domahida, 1907. okt. 30.

Hazafias üdvözlettel

Domahidy István.

szatmármegyei agarász-egyleti elnök.

— **A rendőrség szaporítása.**

Jeney Miklós belvárosi rendőrkapitány az iránt fordult a város tanácsához, hogy a belvárosi kapitányságon a személyzetet szaporítsák, nevezetesen új fogalmazót, irnokot, napdíjast és végrehajtót alkalmazzon a város. A tanács az ügyet véleményadás végett kiadta a főkapitánynak, aki tegnap azt terjesztette a tanács

elő, hogy nem látja a kért személyzet alkalmaztatásának szükségességét, csupán egy végrehajtóra van a belvárosi kapitányságnak szüksége. A tanács ily értelemben fog dönteni.

— **Eszküvő.** Ducsy József, lapunk technikai munkása tegnap esküdött örök hűséget a Nagytemplomban Kovács Benjámint kedves leányának, Juliskának.

— **A Debreceni Kereskedelmi Csarnok** választmánya tegnap délután Kernhoffer József elnöke alatt ülést tartott, melyen számos folyó ügyek elintézésén kívül az ez idei közgyűlés határidejéül november hó 24-ét tűzték ki.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítettnek a t. tagok, hogy a Deák-Ferenc-u. izr. templomban az istentisztelet további rendelkezésig következő időben fog kezdődni: Péntek este fél 5 órakor, szombat d. e. 9 órakor, d. u. fél 4 órakor. Kőnapokon reggel fél 7 órakor, este fél 5 órakor.

— **Kelendő a városfaja.** A sámsoni róm. kath. és izr. egyházak, a sámsoni esendőség és több magános egyén azért fordult a városi tanácshoz, hogy a város savósgüti erdejéből adjon el nekik fát. A tanács azonban arra való tekintettel, hogy az ottani fakészlet már nagyrészen elfogyott megtagadta a fa eladást.

— **Ismétlő iskolai tanítók tiszteltéje.** Az ismétlőiskolai tanítók kétszáz koronát kapnak fejenként tiszteltéjüképpen a várostól. A tanítók 50 koronával akarták emeltetni a tiszteltéjüket és ezért fordultak a városhoz. A tanács tegnapi ülésén foglalkozott a kérelemmel, de azt nem találta teljesíthetőnek már azért sem, mivel a múlt évben a tanítók ugyanily díj mellett 10 hónapra át tartottak, az idén pedig csupán 5 hónapra át tartanak.

— **Drágább lesz a kocsz.** Az általános drágulás, a minden vonalon érezhető áremelés hozta magával, hogy a város is felemelte a gázgyárban termelt kocsz árát 4 kor. 60 fillérre. Így is viszonylag még olcsónak mondható az az ár, mivel a szénkereskedők 5-60 kor. adják.

— **A villamos-világítás és a közönség.** A közönség még ma is abban a téves hitben van, hogy a város a villamos-telepet főként az utcák világítása miatt létesítette. A közönség — mint már megírtuk — csodálatos módon feltűnő indolenciával viselkedik a villamos iránt, holott olcsóságra vetekedik a többi városokkal. Mindezek dacára eddig is számosan vezették be a villanyfényt. Számosan vannak, kik nemcsak világításra akarják felhasználni a villamos energiát, hanem ipari célokra is. Szabó Mihály hentes gépeit villamos motor fogja hajtani, Pélegyházi János kereskedő kávépörkölő gépei, továbbá Riesz Lipót cukrász összes szakmájában szükséges gépei szintén villamos erőre lesznek berendezve. A magánfelek közül elsőnek vezetik be a villamost Sesztina Jenő 21 izzólámpa, Csanak József 11 izzólámpa, dr. Lukács Emil bérpalota 157 izzó, Hauer Bertalan új Royal kávéházában 187 izzó- és 6 ivólámpa nappali fényt fog árasztani, Békés Lajos 20 izzó- és 2 ivólámpa, Liehtblau Albert 18 izzólámpa, Balog Dávid 22 izzólámpa, Losonezy János 32 izzólámpa, Biró János fodrász 2 izzólámpa, Aron Miksa, Fürst Ödön 7 izzólámpa, Tóth Mariska varrodája, báró Josinezy Miklósné 14 izzó, Szentesi János 20 izzó, Balogh István 29 izzólámpa. A közönség helyesen teszi, ha most vezeteti be a villamost, mint később, mikor a sok munka összehalmozódik és heideg kell várni, míg egy megrendelt munka elkészítéséhez fognak, amikor természetesen a bevezetési költségek is emelkednek.

— **Fráter Lóránd nótáskönyve** mely összes dalait ének és zongorára tartalmazza, zsebalakban kötve újból kapható lesz Aczél Henrik antikváriuma és zeneműkereskedésében Piac-utca a ref. kistemplommal

szemben. A nagy keresletre való tekintettel ajánljuk mielőbbi előjegyeztetését.

— **A guti magfák eladása.** Megírtuk volt annak idején, hogy a guti magfákat árvezés útján a bécsi Eisler és Bröder cég vette meg a várostól. A vételár első részletét 49 ezer 500 koronát tegnap küldte a cég a város pénztárába.

— **Gőzszivattyú a tűzoltóknak.** A városi tűzoltók beadványt intéztek a tanácshoz, melyben azt kérik, hogy a város néhány gőzszivattyút szerezzen be a tűzoltóságnak. Ezekre azért van szükség, mivel oltások idején mindig hiányzanak a vállalkozók, akik a szivattyukat hajtják, a tűzoltókat ugyanis lefoglalják az oltási munkálatok. A tanács hajlandó a kérelmet teljesíteni, de előbb részletes jelentést kér a főparancsnokságtól.

— **A Kereskedő Ifjak Dalköre,** vasárnap este tartja a Magyar fiúk közre működésével a Bika disztermében zart körü dal-estélyét. A műsor kiemelkedő pontjai a Norma Trió — a rovnyai Hollóska Zoltánnak, a Deési Nemzeti színház tenoristájának a magán éneke, amelyek a Dalkör számaival együtt, egy kellemes estét biztosítanak a Dalkör igen tisztelt közönségének.

— **A fegyverhasználat korlátozása.** Temesvár városa átiratot intézett Debrecenhez, hogy a fegyverhasználat korlátozásáról Debrecen város is készítsen szabályrendeletet. Egyszermind pedig a fegyvertulajdonosokat is állandó megadóztatás alá vonják. Ez átiratban mindenesetre van ráció, mert a szabályrendeletalkotás üdvös dolog volna, a fegyvertulajdonosok megadóztatása pedig logikus, mivel a fegyver legtöbb esetben a fényűzési tárgyak között szerepel, amelyeket az ujabbi adózási elméletek adózás alá vonandóknak deklarálnak.

— **Meglopta a barátnőjét.** Perdik Eszter cseledeleány jó barátságban volt Nagy Eszter Kossuth-utca 55. szám alatt lakó szobaleánnyal. Ez a barátság azonban nem riasztotta vissza Perdik Esztert attól, hogy mikor a múlt napokban meglátogatta barátnőjét, egyidejűleg meg ne lopja. A tolvaj leány mintegy 50 korona értékű ruhaneműt lopott Nagy Esztertől, kinek feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Dr. Csakó Zsigmond** orvos lakását Batthyány-utca 20. szám alá helyezte át.

— **Fenyés padló** csak a Parket-rózsával tartható. Kapható Mayer Jenő fűszer és csemege üzletében a Kistemplom mellett.

— **A nagyiváni nótárius debreceni protektorsága.** Önkéntelenül is a peleskei nótárius mulatságos és patriarkális dolgai ötlenek eszünkbe, ahogy a nagyiváni nótárius esetét írjuk. Nagyiván község nótáriusa ugyanis mit gondol, mit nem magában, szénára lévén szüksége, befordult a Hortobágyra és ott 120 korona értékű szénát szekerekre rakva, haza ballagott. Minthogy azonban nótárius uram tudta, hogy prezentbe nem lehet a szénát kapni, annak utána, hogy a szénát haza szállította, átiratot intézett Debrecen városához, hogy a szénáért hajlandó 80 koronát leszurni a városnak, amit Debrecen városa ne csak a békesség kedvéért fogadjon el, hanem azért is, mivel ő, t. i. nagyiváni nótárius mindig nagy jóakarója volt a városnak és ezután is megtartja hozzá való jóindulatát és protektorságát Debrecen városa azonban nem respektálja a jóindulatot, hanem ráírt keményen a nagyiváni nótáriusra, hogy bizony fizesse meg az egész 120 koronát, mert külön-

ben törvényes utra kerül a dolog. Így Debrecen városa bizonyára kiveszik a nagyiváni nótárius protektorságából.

— **Polgári tánciskola** november hó 4-ikén, hétfőn nyílik meg. Schaf János táncmester Csapó-u. 17.

— **Találtatott egy pénztárcza,** gyűrű, pénz és egyéb tárgyakkal, egy tagsági igazolvány, egy dohánytárcza és egy kis női aranygyűrű, igazolt tulajdonosa átveheti a belvárosi rendőrkapitányságnál.

— **Tegnapi halottak.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Tikos Istvánné r. kath. 55 éves, Burai Róza ev. ref. 18 napos, Béres Mária r. kath. 1 hónapos.

VILÁGHIRŰ
BORSALINO
KALAPOK
FEKETENÉL.

Színház.

* **Bőregér.** Strausz klasszikusan szép operettjének tegnapi előadása nagy csalódásokat hozott a közönségnek is, meg a Rosalindát személyesítő Torday Erzsikének is. A közönség azt hitte, hogy a Boszorkányvárhoz, Tavaszhoz hasonló jó előadásban élvezheti a keringők fejedelmének bájosan pikáns melódiáit, Tordai Erzsike pedig azt hitte, hogy el tudja játszani és kiváltképpen énekelni ezt a hatalmas műszerepet, mely kifejezetten koloratur-hangot követel s nagy játékbeli készséget. Tordai Erzsike egészséges hanganyaggal rendelkezik, de hanglépcsőzés tekintetében a kezdet kezdeténél tart és szó sem lehet arról, hogy énekelőadása megfeleljen egy a tegnapihoz is hasonló nagy énekpartinak. E szerephez mérten játékbeli fogatékossága is nagyon szembeötlő volt. Szorgalmas tanulás mindenesetre meghozhatja számára majdan a gyakorlatot játékban s énekekben egyaránt, ambíciójának megfelelően, de egyelőre Rosalindákat a debreceni színpadon sem nem játszhat, sem nem énekelhet, épen az ő jól felfogott színészi reputációja érdekében, amelyet mi sokkal kevésbé szeretnénk veszélyeztetni, mint azok, akik e kísérletezésre tért engedtek neki. Az előadás egyébként jó lett volna. Horváth Kálmán egyike a legötletesebb, legjobb magyar kisensteusoknak. Ripp-Ripp-je után — bár minden eddig lejátszott szerepében kitűnő volt — e szerepben tetszett nekünk legjobban. Igazi énekes bonvivánt művész, akire bármelyik magyar színpad büszke lehetne. Zajos sikere volt Adél szerepében Zsigmondy Annának. Különösen a harmadik felvonásbeli énekszámát adta elő kedves pajkossággal, de megismételtették második felvonásbeli kacagtató kuplóját is. Polgár mint Frank fogházigazgató egyik legjobb alakítását mutatta be, míg Ligeti Lajos Frosch szerepében tartotta jóízűségével állandó derűtségben a közönséget. Orlovskyt Fehér Olga énekelte, elismerő tapsokra érdemesen. A második felvonás diszletrendezése díszretre méltó volt. Sz. Z.

* **Wilde Oszkár** „Salome”-ját szombaton a „B” bérlők nézik végig. A tragédiája ezuttal másodszer kerül színre s tekintve virtuóz felépítését, idegizgató fordulatait, nagy az érdeklődés iránta. A tragédia előtt a klasszikusan becses „Szép Galathea” kerül színre.

* **Zilahyné beteg.** Szombaton hirdették Szép Galathea elmarad, helyett „Nők az alkotmányban” című bohózat kerül színpadra. A mai „Falu rosszá”-ban Fium Rózsit azonban még eljátssza.

A mai előadás. A színház igazgatósága azzal a régi tradícióval, hogy a halottak napján elcsépelte rémdrámát hozzon színrefelhangyott, e helyett ma este Tóth E. népszínművét „Falu rosszá” tűzte ki műsorra. — Az előadás, mint már jeleztük az énekes és drámai személyzet legjelesebb tagjai vesznek részt. A főszerepeket Zilahyné, Horváth Kálmán, Szakács Andor, Békés Gyula, Ternyei Lajos, Szabó Irma és Zsigmond Anna játsszák.

* **Hálás utókor.** Zilahy Gyula színigazgató megszerezte Lengyel Menyhért „Hálás utókor” című színművének előadási jogát. A darab, amely a modern élet hatalmas erővel és nagy színpadi készséggel megírt pompás natívája a múlt hónapban a budapesti Nemzeti színházban került színpadra. A fővárosi sajtó annak idején nagy elismeréssel írt az új ösvényen haladó színműről és a fővárosi közönség érdeklődése állandóan műsorán is tartja. A Hálás utókor próbái már javában is folynak a színpadon, úgy, hogy az igazgatóság legközelebb megállapíthatja az előadás napját.

Mulatságok.

A vasuti munkások mulatsága.

— november 1.

A debreceni vasuti munkások szakcsoporthja sikerült tánemulatságot rendezett tegnap este a Margit fürdő disztermében. A táncot komoly s vig szavakat hosszú sorozata vezette be, mely után a fiatalok tánca perült.

A mulatságon megjelent hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: özv. Kálmán Istvánné, Tukai Józsefné, Derzsi Beáta, Magyar Imréné, Nagy Jánosné, Tóviski Jánosné, Faragó Györgyné, özv. Dabóczy Ambrusné, Beres Istvánné, Rezsniések Gyözőné, Nagy Andrásné, Szabó Ferenéné, Bombera Istvánné, Besenyei Józsefné, Tenczlinger Ferenczné, Major Péterné, Kraczer Antalné, Bóné Ferenéné, Blazsek Ferenéné, Váradi Károlyné, Kovács Béláné, Rédl Péterné, Molnár Jánosné, Novák Ferenéné, Temesvári Mihályné, Katona Gáborné, Szilágyi Mihályné, Katerer János.

Leányok: Tokai Eszti, Kálmán Erzsike, Magyar Juliska, Székely Eszti, Nagy Erzsike, Tóviski Eszti, Szabó Mariska, Asztalos Jucika, Nagy Eszti, Bombera Margit, Tenczlinger Mariska, Tenczlinger Paula, Balogh Borsza, Major Juliska, Nagy Mariska, Boldizsár Juliska, Váradi Böske, Bodnár Róza, Molnár Mariska, Katerer Lenke, Katerer Emike, Katerer Irén, Temesvári Ilonka, Temesvári Erzsike, Kardos Erzsike, Oláh Juliska, Zartai Margit.

Harc a földművesek és pénzügyőrök között.

Törvényszéki főtárgyalás.

— november 1.

A debreceni törvényszék előtt tegnap hat hadházi földműves állott hatóság elleni erőszak büntetvével vádolva. A vádlottak, mint az faluhelyen nagyon gyakori, fináncot vertek.

Még a múlt év decemberében történt ugyanis Hadházon, hogy egy pénzügyőri járőr dohánysempeszetten kapta idősb Oszváth Miklós földművest és öt társát. A csempezett dohány holmit a fináncok le akarták foglalni, de a parasztek ezt nem engedték, hanem a pénzügyőröknek rontottak, kiket a földre tepertek és elvették tőlük fegyvereiket.

A megtámadt fináncok kénytelenek voltak engedni az erőszaknak és a tulerőknek, bár a védekezés közben Juhász Kálmán főügyező Oszváth Miklóst meg is sebesítette.

Ennek dacára a vádlottak a tegnapi törvényszéki tárgyaláson körömszakadtáig tagadtak mindent. Sőt még a fináncfegyvertől kapott sérülést is letagadta Oszváth Miklós, ki azt adta elő, hogy azt Barna Bálint hajduhadházi lakos ejtette rajta verekedés közben.

A bizonyítási eljárás azonban mást igazolt és a törvényszék a főtettet Oszváth Miklóst négy havi, társait pedig 3-3 havi fogháza íélte.

Ugy az elítéltek, mint az ügyész felebbezett.

Szoptató anyák

gyönyörködve látják, micsoda erőt és életörömet kölcsönöz nekik a SCOTT-féle Emulsió. Amellett hogy izletes, elősegíti az étvágyat és az emésztést, továbbá

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt kérjük figyelembe venni.

erősítőleg hat az egészségre

és az egész szervezetre. De a mellett igen jótékony hatással van a szopós gyermekre is, rőzsás szint ad neki, erősíti, tehát kettős a szerető szülők öröme.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógytárban.

Távirat és telefon.

A képviselőház ülésének vége

Budapest, október 31. Bánffy Dezső báró mai beszédének végén a horvát politikára tért át és kijelentette, hogy Horvátországban nem lehet önnálló politikát üzni, mert a horvát politikát — magyarország szempontjából kell irányítani. Báró Bánffy beszéde után Lukácsiu László beszélt röviden, majd Bozóky Árpád tartott beszédet az indennitás ellen.

A kiegyezési javaslatok.

Budapest, okt. 31. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután ülést tartott Széll Kálmán elnökele alatt, melyen a kiegyezési javaslatokat általánosságban elfogadták.

Affér a Ház folyosóján.

Budapest, október 31. A képviselőház mai ülése közben viharos jelenet játszódott le Lengyel Zoltán és Csizmazia Endre képviselők között. Csizmazia ugyanis a Lengyel-Hajdu-féle tárgyalásról beszélvén kijelentette ha ő lett volna Szepessy bíró helyén Vázsonyi és Lengyel pökhendiskedő beszédére lement volna a birói emelvényről és képen vágta volna Lengyeléket. A kijelentésnél jelen volt Lengyel Zoltán

erősen felelt vissza Csizmazianak, amiből szenvedélyes veszekedés lett. Az afférnak lovagias folytatása lesz.

Orvosok sztrájkja.

Győr, október 31. A m.-b. pénztár és az orvosszövetség győri fiókja Gerő Mihály elnöklésével az éjjel 2 óráig tárgyalt. Az orvosok kijelentették, hogy ha november 1-éig nem jön létre megegyezés, úgy sztrájkolnak. Az ülésen Vizkeresztly Sándor igazgató előterjesztését fogadták el s e szerint szabad az orvosválasztás, a látogatás díja nappal 1, éjjel 2 korona. Fuvar használata csak a vámon kívül van megegyezve. A rendelőórát tartó orvosokat évi fix fizetésben részesítik és speciálista orvosokat is alkalmaznak.

Veigelsberg Leó öngyilkossága.

Budapest, október 31. Szenzációs öngyilkosság történt ma este a fővárosban Veigelsberg Leó (Ignatus) a kiváló költő, hírlapíró, főbelőtte magát. Veigelsberg még ma délelőtt fent volt a képviselőház ülésén, ahonnan egyenesen lakására ment. Itt revolverével halántékon lőtte magát és azonnal meghalt. A lövés oly keves zajjal történt, hogy hozzátartozói nem is hallották meg. Az öngyilkosságot egy látogatója vette észre, aki benyitva Veigelsberg dolgozószobájába, rémülten látta az öngyilkosságot. Az öngyilkosság okát Veigelsberg idegességében keresik.

Minden nap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.

Ingatlanok forgalma.

Oláh Mihály és neje Horváth Julianna veszik a debreceni 3174 sz. tjkvben foglalt 4 hold 1044 négyszögöl ujosztású földet Szalai István és neje 61 3600 koronáért.

Dr. Megyery Pál veszi a debreceni 1685 sz. tjkvben foglalt 3 hold 496 négyszögöl ujosztású földet Liszka János és társaitól 3311 koronáért.

Bursa Károly és neje Tóth Ilona veszik a debreceni 443 sz. tjkvben foglalt Beresényi-utca 32. sz. házát Labozcz Jánosné Gulyás Juliannától 3600 koronáért.

Geres András veszi a Debrecen pusztá bányi 29. sz. tjkvben foglalt 14 hold 114 négyszögöl kaszálót Salánki József és neje Tóth Zsuzsánától 7684 koronáért.

Szarvas Miklós és neje Vagner Katalin veszik a debreceni 3381. sz. tjkvben foglalt 3 hold 600 négyszögöl ondódi földet Harsányi Mária és társaitól 2900 koronáért.

Kállai János és neje veszik a debreceni 1664. sz. tjkvben foglalt 1 hold 320 négyszögöl ondódi földet Bakos Antal és neje Illési Karolinától 960 koronáért.

Tóth Mihály és neje Gonda Erzsébet veszik a debreceni 9469. sz. tjkvben foglalt 160 négyszögöl házhelyet Szakács Ferenc és neje Harangozó Juliannától 3400 koronáért.

Kiadja: a „Debrecen” Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

HABER

-negyedre való tekintettel alkalmi osztályt szerveztünk. Saját érdeke minden vevőnek, hogy azt mielőbb megtekinthe! Mindenféle szőnyegek, függönyök, terítők, takarók, ágyneműek igen jutányos árban kaphatók.

BOSZNAY J. ÉS TÁRSA

„SZŐNYEG-HÁZA“ DEBRECZEN
Kossuth-u. 5.

Nehány szó

arról, mivel foglalkozik Nagy Lajos irodája.

Megszerez kiskorúak részére nagykorúsítási engedélyeket.

Katonaköteles ifjak részére, vagyis azok részére, akik a katonai sorozáson még tulnincsenek, megszerez **nősülhetési engedélyeket** a honvédelmi miniszteriumtól.

Nem magyar hangzású vezetéknevvvel bíró egyének részére névváltoztatási engedélyeket.

Külföldre szóló utlevelek és hajójegyeket.

A magukat önállóítani akaró kereskedő és iparosok részére iparengedélyeket.

Örökbe fogadásokat. Beszerez válóperekhez szükséges okmányokat. Megfigyeléseket eszközöl kényesebb természetű családi ügyekben és kívánatra leutazik bármelyik vidékre is.

Tanit hölgyek részére írógépezést. Tanító 1 hónap. Tanítási díj 20 korona. — Mindennemű írásmunkák szép kivitelben készíttetnek írógépen!

Adásvételeket közvetítő irodája fölvesz eladó földet, házat, szőlőt, Debreczennek legregőbb és legsikeresebb intézete!

A Nagy Lajos Okmánykészítő Vállalata, valamint Első Debreczeni Adásvételeket közvetítő és hirdető irodája Csapó-u. 13. sz. alatt van. Alapított 1900-ban Nagy Lajos — a vállalat tulajdonosa — mielőtt irodáját megállapította volna, éveken keresztül praktizált a közigazgatási hatóságoknál, polgári és büntető bíróságoknál 6 éven keresztül pedig a dr. Kardos Samu, dr. Király Péter ügyvéd urak irodájában, mint fogalmazó-segéd működött.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy az eddig Simonyi-ut 2. sz. alatt levő

beton-cső raktárunkat

november hó 1-én a volt

Szikszay-féle korcsolyázó-térre helyeztük át.

Városi irodánk továbbra is Hatvan-utca 5. sz. alatt marad.

Teljes tisztelettel:

LUKÁCS VILMOS ÉS TESTVÉRE.

Fizessünk elő a „DEBRECZEN“

című független és 48-as politikai napilapra. — A debreceni függetlenségi párt hivatalos lapja.

◀ 39-ik évfolyam. ▶

A hirdetések biztos eredményre vezetnek.

Előfizetési árak: egy évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 4 korona 50 fillér, egy hónapra 1 korona 50 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Arany János-utca 2. szám.

Lapunk, mely igen nagy közkedveltségnek örvend, megjelenik minden kora reggel.

Mutatványszámot 2 hétig ingyen küld a kiadóhivatal.

Külön apróhirdetési rovat.

Papir beszerzési forrás!!

Mihály Sámuel Fűtér 30. sz.

Drécher söresarnokkal szemben.

Üzleti könyvek, irodai papírok, irodai szerek és különlegességek dus raktára. — Saját könyvnyomdájában minden nemű nyomtatványokat izlésesen állít elő.

Utcai

lapelárusítók

felvételnek a kiadóhivatalban: Debreczen, Arany János-utca 2. sz.

Vásárvám-árverési hirdetmény.

Az érmihályfalvai közbirtokosság tulajdonát képező érmihályfalvai vásárvám a mázsáltatási díjszedési joggal együtt a jövő 1908. évi január hó 1-től 6 egymásután következő évre folyó 1907. évi november hó 18-án délelőtt 11 órakor Érmihályfalva község-házánál nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 6340 korona; bánompénz 634 korona.

Az árverési feltételek alulírottánál tekinthetők meg.

Kelt Érmihályfalván, 1907 október 26.

Lovass Sándor közbirtokossági elnök.

KINCSET TALÁLT A GAZDA.

a száritott kőbányai hizósértés tárgyában. A LEGOLCSÓBB és a LEGHATÁSOSABB TRÁGYA. Kérjen ajánlatot. Budapest—kőbányai trágyaszáritó gyár

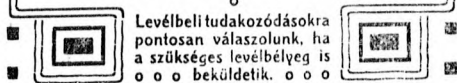
◀ Bosányi, Schietrumpf és Társa ▶
Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 21. szám.

Gazdáknál jól bevezetett helyi képviselők kerestetnek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

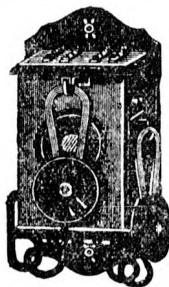
Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Jókarban levő zongora megvételre keresztek. Simonffy-u. 34. sz. alatt.

Villamos világítási

és erőátviteli berendezések, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel Földvári L. debreceni első hatóságilag engedélyezett, villamosság és elektrotechnikai vállalat által készülnek. Tervezések és költségvetések díjtalanul. Telefon 168.

Jó karban levő rövid zongora eladó. Jókai-utca 28. szám.

Új elektrotechnikai vállalata.

Világítás, házi és magán telefonok, villanyesengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzin és elektromotorok szerelése és javítása, legjutányosabban és legnagyobb szakértelemmel csak **FÖLDES és VAJNER** elektrotechnikai vállalatánál Debreczen Piac-utca 26. sz. alatt eszközölhetők saját nickelő és galvanizáló-telep. Telefon szám 210.

470

Eladó. 466 négyszögöl föld négyszögölként 5 koronájával a Csígekertben. Ertekezni lehet a tulajdonossal özv. Ménes Mihálynéval Helyben, Zsak-u. 2. szám.

Egy szoptatós dajka azonnal fölvetetik. Mester-utca 25. sz. a.

A Tokaji hegyen két kataszteri hold szőlőnek való föld jutányosan eladó. Cim a kiadóban.

Női kalapokat a legmodernebb formákra átalakít Békés Lajos kalapos műhelye Piac-utca 46.

Kerestetik 2-3 szobás lakás november 1-re vagy azonnalra. Cim a kiadóhivatalban.

Divatos, jó és mesés olcsón kaphatók: női ruha kelmék, selymek, vászonneműek, függönyök, ágycsokorok, meleg alsók.

Boros Testvéreknel

Debreczen, Kossuth-u. 6.

Fél és egy literes üvegeket veszek bármely mennyiségben Békés Emil Vörösmarty-utca 1.

Petroleum-lámpák, függők és állók megvételre keresztek. Ajánlat a lap kiadóhivatalába „Használt lámpák” jelige alatt teendő.

Elveszett egy három hónapos szökés malac Varga-utca 13. számtól a vasut mentén. A megtaláló előnybe részesül.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanellek, barhetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek

Francia P. D. jegyű fűzők,

Arefátyol, divatövek, gyöngy és bőr díszításkák.

Menyasszonyi selymek,
koszoruk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban!

Szörme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben métere 6 forintól 15 forintig.

Boák és muffok

órlási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

jutta, spárta, hollandi, kiddermünster, tapasztry, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek s creppek, viaszkos vászon

a legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők,

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek

vászon, siffon és batiszt női ingek, nadrágok, hálóköntösök és alsósoknyák, sima- és himzett kész ágycsokorok, selyem lüster és cloth alsósoknyák, kásmír és selyem paplanok, matracok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek és lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és dívatzsebkendők.

Alsó tricót ingek,

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségekben.

Férfi ruha-szövetek. magyar- és angol gyártmány. — hozzávaló bélék árak. Harisnyák, keztük, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban.

Szabó Lajos Fiai

divat, vászon, és szőnyegraktára
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakzerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villagítótetek, csillárok és szerelvények dug választéka.

Telefon szám: 568.

Szálloda-, fürdő-, stb. berendezések.

Szőnyegek, függönyök, Agyneműek, asztal- és ágycsokorok.

Valódi PERZSA- és SZMIRNA-szőnyegek nagy választékban.

Gobelin-képek stb.

Alapítva 1863.

Bosznay J. és Társa

szőnyegházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Francia és amerikai

gummi különlegességek

has, köldök és lágyéksérvkötők, szuszpensorium.

fecskeendő

a legjobb kivitelben kapható

Győrfi Sándor,

kötszer-, orvosi műszertárában

DEBRECZEN, Simonffy-utcai bérház.

Levélbélyegek gyűjtőknek pompás választék küldeményt küldök kívánatra csak valódi, kifogástalan levélbélyeg 50 70 százalék árengedménnyel minden árjegyzékkel szemben. A. Weisz Wien I. Adlergasse 8. (Fióküzlet Londonban) Bevásárlás.

Bonogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR

Menyasszonyi kelengye, vászon, szőnyeg és divatruházába megérkeztek az

őszi divat gyönyörű újdonságai,

ruhakelmék, flanellek, bársonyok blous selymek, velezek. Valódi persa szőnyegek — Linoleum.

Oriási raktár!